

Miljö- och jordbruksutskottets yttrande 2018/19:MJU3y

Kommissionens arbetsprogram 2019

Till utrikesutskottet

Utrikesutskottet beslutade den 25 oktober 2018 att ge bl.a. miljö- och jordbruksutskottet möjlighet att yttra sig över kommissionens arbetsprogram för 2019.

I yttrandet lämnar miljö- och jordbruksutskottet synpunkter på kommissionens arbetsprogram när det gäller genomförandet av Parisavtalet. Utskottet framhåller vikten av att EU även fortsättningsvis tar ett stort ansvar för genomförandet av Parisavtalet och att samtliga medlemsstater tar sitt ansvar i klimatarbetet.

I yttrandet finns en avvikande mening (SD).

Utskottets överväganden

Kort om kommissionens arbetsprogram

Allmänt

Varje år presenterar kommissionen ett arbetsprogram som anger politiska prioriteringar och de initiativ som kommissionen avser att presentera under det kommande året. Arbetsprogrammet för 2019 – Hålla vad vi lovade och förbereda oss för framtiden (COM(2018) 800) – presenterades den 23 oktober 2018.

I dokumentet presenterar kommissionen sin agenda för att genomföra det arbete som kommissionen åtog sig att utföra vid början av mandatperioden. Kommissionens prioritet är att slutföra arbetet med de tio politiska prioriteringar som gjordes i början av mandatperioden, och arbetsprogrammet för 2019 innehåller därför endast ett begränsat antal nya initiativ.

Kommissionens arbetsprogram innehåller ett antal nya centrala initiativ, initiativ inom Refitprogrammet (kommissionens program om lagstiftningens ändamålsenlighet och resultat), liggande förslag som bör behandlas med prioritet, förslag som kommissionen planerar att dra tillbaka och befintliga rättsakter som ska upphävas.

Förslag inom miljö- och jordbruksutskottets beredningsområde

Några av de förslag som nämns i arbetsprogrammet hör till utskottets beredningsområde. Bland de nya initiativen återfinns t.ex. åtgärder för att genomföra Parisavtalet. När det gäller de prioriterade pågående förslagen kan bl.a. nämnas paketet för den cirkulära ekonomin, paketet för ren energi och mobilitetspaketet med fokus på klimatförändringar.

Utskottets ställningstagande

Parisavtalet

Parisavtalet är ett globalt klimatavtal under klimatkonventionen som världens länder enades om vid klimatkonventionens 21:a partsmöte (COP 21) i Paris i december 2015. Enligt Parisavtalet ska den globala uppvärmningen hållas under 2 grader Celsius och ansträngningar göras för att hålla ökningen under 1,5 grader Celsius jämfört med förindustriell nivå. Parisavtalet trädde i kraft den 4 november 2016.

Vid klimatkonventionens 24:e partsmöte (COP 24) i december 2018 i Katowice ska medlemsstaterna besluta om ett gemensamt regelverk för att nå målen i Parisavtalet. Under klimatmötet kommer den s.k. Talanoadialogen att bli det första tillfället sedan klimatmötet i Paris 2015 för länderna att utvärdera

hur det globala klimatarbetet svarar mot 1,5-gradersmålet samt hur ambitionen kan höjas.

Vikten av detta arbete understryks av den senaste rapporten från FN:s klimatpanel (IPCC) som kom i oktober 2018. Enligt rapporten innebär redan 1,5 graders uppvärmning globalt allvarliga konsekvenser för många människor, för miljön och för ekosystemen. Det krävs en hög klimatambition i närtid med utsläppsminskningar för att hantera klimatfrågan och bidra till en hållbar utveckling.

Som utskottet uttalade i sitt yttrande över kommissionens arbetsprogram 2018 (ytr. 2017/18:MJU3y) är det angeläget att slå fast vikten av EU:s globala ledarskap, såväl i internationella klimatförhandlingar som i genomförandet av Parisavtalet inom och utanför EU. Utskottet ställde sig i samband med en överläggning med regeringen den 4 oktober 2018 (sammanträdesprotokoll 2018/19:2) bakom att EU ska driva på för att alla parter nationella åtaganden ska ha en gemensam tidsram från 2030 som är i linje med Parisavtalets femåriga cykel för utsläppsminskningar och den globala översynen.

Utskottet har vid flera tillfällen tidigare redovisat sin syn på Sveriges roll i klimatpolitiken och vid genomförandet av Parisavtalet. I betänkande 2016/17:MJU24 framhöll utskottet att Sverige ska vara ett ledande land i det globala arbetet med att förverkliga Parisavtalets ambitiösa målsättning. Utskottet har även anfört att Sverige, såväl enskilt som genom EU, bör driva på för ett effektivt och ambitiöst genomförande av Parisavtalet (bet. 2017/18:MJU22).

Utskottet vidhåller sina tidigare ståndpunkter och vill återigen framhålla vikten av att EU tar ledningen när det gäller genomförandet av Parisavtalet. Utskottet vill särskilt understryka vikten av att alla medlemsstater tar ansvar för att nå målen för Parisavtalet. Detta är särskilt angeläget med hänsyn till vad som framkom i IPCC:s senaste rapport. Slutligen vill utskottet framhålla betydelsen av att Sverige även fortsättningsvis håller en hög ambition på området och bidrar till ett effektivt genomförande av Parisavtalet inom EU.

Stockholm den 15 november 2018

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Kristina Yngwe

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Kristina Yngwe (C), Maria Gardfjell (MP), Hanna Westerén (S), Maria Malmer Stenergard (M), Isak From (S), Åsa Coenraads (M), Magnus Manhammar (S), Elin Segerlind (V), Betty Malmberg (M), Martin Kinnunen (SD), Malin Larsson (S), Marlene Burwick (S), Tina Acketoft (L), Mats Nordberg (SD), Staffan Eklöf (SD), Kjell-Arne Ottosson (KD) och Magnus Ek (C).

Avvikande mening

Kommissionens arbetsprogram 2019 (SD)

Martin Kinnunen (SD), Mats Nordberg (SD) och Staffan Eklöf (SD) anför:

EU-kommissionens förslag till arbetsprogram för 2019 innehåller 15 centrala initiativ som EU-kommissionen föreslår för EU-arbetet under 2019, listade i programmets bilaga.

Inom flera av de här initiativen finns en uppenbar risk för ökad centralstyrning, ökat demokratiskt avstånd från medborgarna och mindre utrymme för anpassning till varje medlemsstats specifika förutsättningar.

Kommissionens rapport avslutas med orden "That the European Union of 27 has a clear perspective for the future and has reinforced the foundations for a strong, united and sovereign Europe".

Vi anser att den europeiska unionen inte i första hand ska vara stark, förenad och självständig utan snarare väl avvägd mot medlemsstaternas självbestämmande och lokala förutsättningar, men förenad och stark utåt i viktiga gemensamma frågor.

Det är viktigt att understryka att kommissionens målsättningar för arbetet under 2019 i största möjliga mån inte ska uppnås med ökad centralisering och detaljstyrning, utan i stället med så ökad decentralisering och anpassning till medlemsstaternas olika förhållanden och behov som möjligt. Detta är speciellt synbart inom jordbruks- och skogsbrukssektorerna, där klimat- och landskapstyper skiljer sig kraftigt åt, liksom de åtgärder som gör bäst nytta för varje medlemsstat.

Vi anser att miljö- och jordbruksutskottets yttrande borde innehålla skrivningen ovan.